

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร รายงานประจำปี 2547 -2548 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปฏิบัติภารกิจบนฐานการบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกกลุ่มในองค์กร มีการพัฒนาองค์กรให้สามารถสร้างความรู้ใหม่ด้วยการวิจัย และถ่ายทอดความรู้ไปสู่ระบบการผลิตบัณฑิต เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาสังคมในลักษณะการบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงวัฒนธรรม ผลการดำเนินงานที่ได้รับในภาพรวมในรอบ 2 ปี ได้แก่ การได้รับรางวัลต่างๆ จากองค์กรภายนอก 21 รางวัล การมีตำแหน่งศาสตราจารย์ 13 คน ผลงานวิจัยที่มีประโยชน์ต่อชุมชนได้รับรางวัล 7 รางวัล และมีผลงานที่ได้รับรางวัลทั้งในระดับชาติและนานาชาติ 22 รางวัล การเป็นศิษย์เก่าดีเด่นจากสถาบันต่างๆ 18 คน และการที่มีนักศึกษาทำชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัย 43 คน สำหรับผลการดำเนินงานในรอบปี 2547-2548 สรุปได้ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้เลือกใช้แผนกลยุทธ์เป็นเครื่องมือในการบริหารและเป็นกรอบในการพัฒนาสู่อนาคต มีการตรวจสอบการดำเนินการตามพันธกิจโดยอ้างอิงระบบ Balanced Score Card ทิศทางหลักในการพัฒนามหาวิทยาลัย คือ เป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นวิจัย มีวิทยาเขตที่เข้มแข็ง การเตรียมเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ องค์กรแห่งธรรมาภิบาล โดยผลการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ การดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาวิทยาเขต/เขตการศึกษา การบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ช่วงปี 2545-2549 โดยมีการนำเสนอดัชนีชี้วัดหลัก (Key Performance Indicators : KPIs) ต่อที่ประชุมคณบดีทุกปี การปฏิบัติราชการใสสะอาด โดยการสร้างความใสสะอาดในเรื่องระบบและวิธีการทำงาน การตรวจสอบสภาพการทำงาน การสร้างจิตสำนึกและวัฒนธรรมในการทำงาน รวมถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การจัดการความรู้ภายในมหาวิทยาลัย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อพัฒนาสู่การเป็น E-university ซึ่งเป็นโครงการเพื่อรองรับงบประมาณในการปรับโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับระบบงานสารสนเทศที่มหาวิทยาลัยพัฒนาขึ้น โครงการก่อสร้างอาคารศูนย์ประชุมนานาชาติเฉลิมพระเกียรติ การจัดตั้งศูนย์ทรัพยากรการเรียนรู้ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังได้ร่วมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ลงทุนสร้างหอพักนักศึกษาในทุกวิทยาเขต/เขตการศึกษา สำหรับนโยบายการพัฒนาบุคลากร มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรทุกสายงาน โดยสายวิชาการเน้นที่การเรียนการสอน สายสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพงาน และการทำงานอย่างมีความสุข โดยในปี 2548 มหาวิทยาลัยมีบุคลากรทั้งสิ้น 7,619 คน จำแนกเป็นบุคลากรสายวิชาการ 1,707 คน สายสนับสนุนและปฏิบัติการวิชาชีพ 3,198 คน ลูกจ้าง 2,714 คน (ข้อมูล ณ 25 ส.ค. 2548)

ด้านการผลิตบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขยายโอกาสและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา กระจายโอกาสทางการศึกษา ให้กับนักเรียนในภาคใต้และให้สิทธิ์ในการเข้าถึงการศึกษาของผู้ด้อยโอกาส โดยมีวิธีการรับนักศึกษาในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การรับนักศึกษาโดยวิธีรับตรงและโควตาพิเศษ การรับนักศึกษาโดยวิธีสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (สอบรวม) การรับโดยการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาดัวยระบบแอดมิชชั่น การรับเข้าตามโครงการพิเศษของคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยมีนักศึกษาทั้งหมด 31,650 คน (ระดับปริญญาตรี 27,269 คน และระดับบัณฑิตศึกษา 4,381 คน) ผู้สำเร็จการศึกษารุ่นปีการศึกษา 2547 จำนวน 5,699 คน ระดับปริญญาตรี 4,782 คน และระดับบัณฑิตศึกษา 917 คน

การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนทั้งสิ้น 275 สาขาวิชา (ระดับปริญญาตรี 139 สาขาวิชา และระดับบัณฑิตศึกษา 136 สาขาวิชา) การจัดการด้านหลักสูตรที่สำคัญ ได้แก่ โครงการสหกิจศึกษา โดยปรับปรุงหลักสูตรต่างๆ ให้เป็นระบบสหกิจศึกษาในสาขาต่างๆ ในกลุ่มวิชาชีพโดยบังคับเลือก/เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต การปรับหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 การจัดทำหลักสูตรนานาชาติ เพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีแนวคิดที่จะจัดตั้งวิทยาลัยนานาชาติเพื่อดูแลวิชาพื้นฐานที่เป็นภาษาอังกฤษ ปัจจุบันมีหลักสูตรนานาชาติ รวม 14 หลักสูตร นอกจากนี้ยังจัดโครงการเรียนล่วงหน้า โดยมหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักเรียนระดับมัธยมปลายเรียนวิชาพื้นฐานล่วงหน้าในฐานะผู้ร่วมเรียน และเมื่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยสามารถเทียบโอนรายวิชาได้ มีการสร้างภาคีในการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโท-เอก โดยมหาวิทยาลัยได้ลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมมือในโครงการภาคีในการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโท-เอก กับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ในการผลิตบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์ให้มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการสร้างหลักสูตรปริญญาเอกร่วมกับมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ จำนวน 11 หลักสูตร

การจัดสรรทุนสนับสนุนการศึกษา ให้ความสำคัญและสนับสนุนนักศึกษาที่ประสบภาวะขาดแคลนทุนการศึกษา เพื่อให้มีโอกาสศึกษาในมหาวิทยาลัยจนสำเร็จการศึกษา โดยมีการจัดสรรทุนยกเว้นค่าธรรมเนียม ทุนทั่วไป ที่จัดให้นักศึกษาตามวัตถุประสงค์ของผู้ให้ทุน นอกจากนี้ยังมีทุนทำงานแลกเปลี่ยนและกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สำหรับการพัฒนาคณาจารย์มหาวิทยาลัย เน้นกิจกรรมที่ช่วยให้นักศึกษามีจิตสำนึกสาธารณะและสมรรถนะสากล เน้นกิจกรรมนักศึกษาในการทำงานช่วยเหลือสาธารณะและค่ายอาสาพัฒนา นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาความเข้มแข็งด้านภาษาอังกฤษ โดยการจัดค่ายภาษาอังกฤษ กิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งมีการจัดการให้บริการนักศึกษาในหลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ เพื่อช่วยรุ่น “บ้านวัยใส” การจัดทำเว็บไซต์หางาน “PSU job Search” และการจัดระบบดูแลนักศึกษากลุ่มที่ต้องดูแลใกล้ชิดด้านวินัยนักศึกษา

ด้านการวิจัย

เพื่อสนับสนุนให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยทำวิจัยมากขึ้น มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการวิจัย รวมทั้งยังได้จัดตั้งหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการวิจัยซึ่งได้แก่ สถาบันวิจัยจีโนมและชีวสารสนเทศ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเมมเบรน สถาบันวิจัยเฉพาะทาง สถาบันวิจัยและพัฒนาสุขภาพภาคใต้ (วพส.) ศูนย์วิจัยและพัฒนาสายพันธุ์กึ่งกุลาดำแห่งประเทศไทย (ศวพก) สถาบันวิจัยผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและอาหารเพื่อสุขภาพ นอกจากนี้บุคลากรของมหาวิทยาลัยยังได้รับทุนปริญญาเอกกฤษฎีกาพิเศษ ตั้งแต่ปี 2541-2548 รวมทั้งสิ้น 138 ทุน (ปี 2548 จำนวน 24 ทุน) ผลงานวิจัยและพัฒนา ที่มหาวิทยาลัยดำเนินการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาโดยดำเนินการขอจดสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร ที่ผ่านมา มีจำนวน 10 เรื่อง (สิทธิบัตร 5 เรื่อง และอนุสิทธิบัตร 5 เรื่อง) อยู่ระหว่างดำเนินการพิจารณาตรวจสอบทรัพย์สินทางปัญญาอีก 23 เรื่อง นอกจากนี้มีผลงานวิจัยที่เผยแพร่ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ ในปีงบประมาณ 2547 และ 2548 จำนวน 243 เรื่อง และ 312 เรื่อง ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยได้กำหนดกลยุทธ์ในการสร้างความเป็นเลิศในสาขาที่มีความพร้อม และเป็นบริบทภาคใต้ โดยสนับสนุนสาขาที่มีความพร้อมให้เกิดความเป็นเลิศใน 7 สาขา คือ

- สาขาชีวเคมี เริ่มโครงการตั้งแต่ปี 2544 ใช้ทุนสนับสนุนตลอดโครงการ 30.24 ล้านบาท ผลการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มโครงการ รับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 57 คน (ปริญญาโท 42 คน ปริญญาเอก 15 คน) ได้รับจัดสรรทุนโครงการปริญญาเอกกฤษฎีกาพิเศษ (คปก.) จำนวน 18 ทุน ผลงานวิจัยของนักศึกษาตีพิมพ์ จำนวน 25 เรื่อง (ในประเทศ 23 เรื่อง นานาชาติ 2 เรื่อง) ผลงานวิจัยของอาจารย์ตีพิมพ์ 12 เรื่อง (ในประเทศ 11 เรื่อง นานาชาติ 1 เรื่อง) และได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย จำนวน 57.77 ล้านบาท โดยปี 2547 ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย จำนวน 13.259 ล้านบาท

- สาขาอุตสาหกรรมเกษตร เริ่มโครงการตั้งแต่ปี 2545 ใช้ทุนสนับสนุนตลอดโครงการ 49.40 ล้านบาท ผลการดำเนินการตั้งแต่เริ่มโครงการ รับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 89 คน (ปริญญาโท 76 คน ปริญญาเอก 13 คน) ได้รับจัดสรรทุน คปก. จำนวน 2 ทุน ผลงานวิจัยของนักศึกษาตีพิมพ์ จำนวน 26 เรื่อง ผลงานวิจัยของอาจารย์ตีพิมพ์ 69 เรื่อง ผลงานวิจัยได้รับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร จำนวน 11 เรื่อง และได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย จำนวน 8.52 ล้านบาท

- วิทยาลัยอิสลามศึกษา เริ่มโครงการตั้งแต่ปี 2545 ใช้ทุนสนับสนุนโครงการ 25.38 ล้านบาท รวมทั้งมหาวิทยาลัยได้จัดสรรอัตรากำลังเพิ่มเติม จำนวน 14 คน (พนักงานสายวิชาการ 5 คน ลูกจ้างชั่วคราวชาวต่างประเทศ 9 คน) ผลการดำเนินการตั้งแต่เริ่มโครงการ รับนักศึกษาทั้งสิ้น 82 คน (ปริญญาตรี 63 คน ปริญญาโท 19 คน) มีอาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 3 คน

- สาขาเภสัชศาสตร์ เริ่มโครงการตั้งแต่ปี 2546 ใช้งบสนับสนุน 21.05 ล้านบาท ผลการดำเนินการตั้งแต่เริ่มโครงการ รั้งนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 33 คน (ปริญญาโท 29 คน ปริญญาเอก 4 คน) กำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาจัดสรรทุน คปก. จำนวน 2 ทุน ผลงานวิจัยของอาจารย์ตีพิมพ์ 43 เรื่อง (นานาชาติ 41 เรื่อง ระดับประเทศ 2 เรื่อง) มีโครงการวิจัยที่กำลังดำเนินการ จำนวน 59 โครงการ และได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย จำนวน 7.58 ล้านบาท

- สาขาระบาดวิทยา เริ่มโครงการตั้งแต่ปี 2547 ใช้งบสนับสนุน จำนวน 60.80 ล้านบาท ผลการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มโครงการ รั้งนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 17 คน (ปริญญาโท 6 คน ปริญญาเอก 11 คน) ได้รับจัดสรรทุนวิจัยใหม่จากภายนอก 5 ทุน ผลงานวิจัยของนักศึกษาตีพิมพ์ 6 เรื่อง ผลงานวิจัยของอาจารย์ตีพิมพ์ 19 เรื่อง และได้รับสนับสนุนทุนวิจัย 2.55 ล้านบาท

ด้านการบริการวิชาการ

มหาวิทยาลัยดำเนินงานด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคมอย่างต่อเนื่อง ทั้งส่วนกลางของมหาวิทยาลัยเองและส่วนของคณะ/หน่วยงาน สำหรับคณะ/หน่วยงานเป็นการให้บริการวิชาการตามสาขาวิชาและความถนัดของตนเอง โดยรูปแบบการบริการวิชาการมีความหลากหลาย เช่น การเป็นกรรมการวิชาการ/วิชาชีพ กรรมการวิทยานิพนธ์ อาจารย์พิเศษ การจัดกิจกรรม/โครงการบริการวิชาการ การให้บริการจัดฝึกอบรม การให้บริการเกี่ยวกับสุขภาพ การให้บริการการศึกษา วิจัย สํารวจ ศึกษาความเหมาะสมของโครงการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม หน่วยงานบริการวิชาการที่มีภารกิจที่ชัดเจน ได้แก่ ศูนย์คอมพิวเตอร์ ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ ศูนย์ส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่อง ศูนย์ป้มเพาะวิสาหกิจ ศูนย์พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เครือข่ายมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อการส่งออก (คณะอุตสาหกรรมเกษตร) ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารฮาลาล (คณะอุตสาหกรรมเกษตร) ศูนย์วิศวกรรมพลังงาน (คณะวิศวกรรมศาสตร์) หน่วยเครื่องมือกลาง (คณะวิทยาศาสตร์) ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์ยางพารา (คณะวิทยาศาสตร์) ศูนย์วิจัยและสถานีวิจัย(คณะทรัพยากรธรรมชาติ) นอกจากนี้ยังมีบริการด้านสาธารณสุขของหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สถาบันวิจัยระบบสุขภาพภาคใต้ (สวรส.ภาคใต้) สถาบันวิศวกรรมชีวการแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ (โรงพยาบาลสงขลานครินทร์) ศูนย์บริการผู้พิการแบบเบ็ดเสร็จ) คณะทันตแพทยศาสตร์ (โรงพยาบาลทันตกรรม ฝ่ายทันตสาธารณสุขชนบทภาคใต้) คณะเภสัชศาสตร์ (ศูนย์สมุนไพรทักษิณ ศูนย์ปฏิบัติการทางเภสัชศาสตร์ สถานปฏิบัติการเภสัชกรรมชุมชน) คณะพยาบาลศาสตร์ (ฝ่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพและฟื้นฟูสภาพผู้สูงอายุ ศูนย์วิจัยทางการแพทย์และสาธารณสุข) ผลงานบริการวิชาการที่สำคัญในรอบปี 2547-2548 ได้แก่ การจัดตั้งโรงเรียน มอ. วิทยานุสรณ์ การปรับบทบาทของมหาวิทยาลัยสู่การบริการวิชาการในด้านต่างๆ ได้แก่ การเป็นศูนย์กลางยางพาราโลก การช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิ การช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในภาคใต้ การจำกัดการใช้สารอันตราย สถานการณ์ภาคใต้ การเป็น

ศูนย์กลางในการให้บริการสารสนเทศ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดทำ Software ให้กับหน่วยงาน ภายนอก ค่าใช้จ่ายภาษาอังกฤษ และการดำเนินการจัดงาน ม.อ.วิชาการ

ด้านการทำนุบำรุงวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการทำนุบำรุงวัฒนธรรม โดยมีการจัดตั้งคณะ ศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา พิพิธภัณฑสถานวิทยา พิพิธภัณฑสถาน พระเทพญาณโมลี และจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม และดำเนินการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมในทุกวิทยาเขต/เขตการศึกษา นอกจากนี้ยังดำเนิน กิจกรรมการทำนุบำรุงวัฒนธรรม ผ่านทางกลไกของคณะ/หน่วยงานต่างๆ และผ่านทางสโมสร นักศึกษาหรือจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานภายนอก กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ จัดทำบทความวิชาการ ทางด้านทำนุบำรุงวัฒนธรรมตีพิมพ์ในวารสารและสิ่งพิมพ์ต่างๆ โครงการสอนและถ่ายทอดความรู้ เช่น การสอนนาฏศิลป์ ดนตรีไทย ศิลปะการแสดงต่างๆ การจัดนิทรรศการร่วมสมัยและงานส่งเสริม กิจกรรมวัฒนธรรมในระยะยาว เช่น โครงการหนึ่งทะเลสูงสัญญา การจัดงานมหกรรมศิลปวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีงานศึกษาวิจัยด้านวัฒนธรรมทั้งที่แล้วเสร็จและกำลังดำเนินการ โดยเป็นงาน ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผ้าทอ การพัฒนาอาชีพตามภูมิปัญญาพื้นบ้าน และการศึกษาทางประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรมในชุมชนภาคใต้

ด้านวิเทศสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยได้กำหนดทิศทางด้านวิเทศสัมพันธ์ ใน 3 ประเด็น คือ 1) เสริมสร้างให้นักศึกษาและบุคลากรมีโลกทัศน์กว้างไกล มีศักยภาพและความพร้อม ในการแข่งขันกับประชาคมโลก 2) สร้างความเป็นเครือข่ายของมหาวิทยาลัยและสถาบันทางวิชาการ 3) พัฒนาการศึกษา การวิจัย และบริการวิชาการ ให้เชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยและเครือข่ายวิชาการระดับนานาชาติ เป้าหมาย การดำเนินงานให้มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี 2547-2548 มหาวิทยาลัยได้ลงนามใน ข้อตกลงทางวิชาการกับมหาวิทยาลัย/สถาบันในต่างประเทศ จำนวน 124 แห่ง ใน 24 ประเทศ โดย เพิ่มขึ้นจากในช่วงปี 2545-2546 จำนวน 16 ฉบับ ข้อตกลงที่ได้ลงนามทั้งหมดนี้อยู่ในขั้น Active ประมาณ 75% โครงการความร่วมมือที่สำคัญ ได้แก่ โครงการการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากร ระหว่างมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์กับมหาวิทยาลัย/หน่วยงานในต่างประเทศ การจัดหลักสูตรกับ มหาวิทยาลัย/สถาบันต่างประเทศ มีนักศึกษาต่างชาติมาศึกษา/ทำวิจัยที่มหาวิทยาลัยในรูปแบบ ของโครงการปริญญาเอกร่วม โครงการความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย/สถาบันต่างประเทศ เช่น โครงการค่าภาษาอังกฤษ โครงการจัดประชุม IMT-GT UNINET Board of Directors Meeting โครงการอบรมธุรกิจระหว่างประเทศ โครงการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศ ในเรื่องการพัฒนา ศักยภาพการเรียนการสอน และการสนับสนุนทุนการศึกษาในแถบประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้